

ΗΧΩ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΗ

ΕΤΟΣ Α΄

ΠΑΤΡΑΙ 18 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1928

ΤΕΥΧΟΣ 4ον

ΖΩΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

Α΄

Ο ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

Διδάσκαλος· κόσμοι ὀλόκληροι περιέχονται ἐν αὐτῷ καὶ κόσμοι ὀλόκληροι δημιουργοῦνται καὶ διαμορφοῦνται ὑπ' αὐτοῦ.

Διδάσκαλος εἶναι ἡ θεία ἐκείνη δύναμις, ἡ ὁποία παραλαμβάνει τὸν ἄνθρωπον ἐν νηπιώδει καταστάσει ὀδηγεῖ καὶ εἰσάγει εἰς τὸν κόσμον τὸν αἰσθητὸν καὶ τοὺς νόμους ὑπὸ τῶν ὁποίων οὗτος διέπεται, διδάσκει εἰς αὐτὸν καὶ γνωρίζει οὕτω εἰς τοῦτον τὴν κατοικίαν ἐν τῇ ὁποίᾳ διαμένει μὲ ὅσον τὸ δυνατόν πλείονας λεπτομερείας καὶ τὸ περιβάλλον καὶ τοὺς νόμους, τοὺς ὁποίους ἔταξεν αὐτῷ ὁ Δημιουργός.

Διδάσκει εἰς αὐτὸν νὰ ἀναγινώσκη καὶ νὰ μελετᾷ τὸ μέγα βιβλίον, τὸ ὁποῖον χρυσοῖς καὶ ἀνεξιτήλοις γράμμασι συνέγραψεν αὐτὸς οὗτος ὁ Θεὸς, τὸ μέγα βιβλίον τῆς Φύσεως.

Εἶναι ἡ θεία ἐκείνη δύναμις, ἥτις κατέχουσα τὰ μυστήρια ἐνὸς ἄλλου κόσμου, τοῦ ἡθικοῦ κόσμου, κατορθοῖ νὰ ὀδηγήτη εἰς αὐτὸν καὶ νὰ ἐπιδείξῃ τὰ ἀγαθὰ τὰ ἐν αὐτῷ περιεχόμενα καὶ νὰ πείσῃ τὸν ἄνθρωπον, ὅτι ἀκολουθῶν τοὺς νόμους τοῦ κόσμου τούτου γίνεται καλλίτερος ἑαυτοῦ καὶ τείνει πρὸς τὸν Δημιουργὸν τοῦ παντός.

Εἶναι ἡ δύναμις ἐκείνη, ἥτις καὶ τὸ παρὸν κατορθώνει νὰ συγκρατῇ εἰς τὰ κελεύσματα τοῦ Θεοῦ (διότι οὐ μικρὰν ἐπίδρασιν ἀσκεῖ διὰ τῶν μαθητῶν ἐπὶ τῶν οἰκογενειῶν των) καὶ τὸ μέλλον παρασκευάζει καὶ δημιουργεῖ τόσον τῶν ἀτόμων ὅσον καὶ αὐτοῦ τοῦ Κράτους.

Διδάσκαλος εἶναι τὸ πᾶν· αὐτὸς ἐκπροσωπεῖ τὴν διανοητικότητα, ἐνεργητικότητα καὶ αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπόστασιν τοῦ ἀτόμου, τῆς οἰκογενείας, τοῦ Κράτους.

Ἐξ αὐτοῦ πηγάζουσιν ὅλαι αἱ τέχνηαι

καὶ ἐπισιῆμαι, ἔργα αὐτοῦ εἶναι αἱ διάφοροι κρατικαὶ λειτουργεῖαι, αὐτὸς δημιουργεῖ καὶ διαπλάσσει τὸν ὑπαλληλικὸν κόσμον πάσης βαθμίδος καὶ ὄλων τῶν κλάδων, ἄνευ αὐτοῦ οὐδέν.

Διδάσκαλος· παρατηρήσατε αὐτὸν ἐξετάσατε τὰς πνευματικὰς καὶ ἠθικὰς του δυνάμεις διὰ νὰ ἐξήγητε ὡς ἐν κατοπτρῷ τὴν εἰκόνα τοῦ ἀτόμου τῆς κοινωνίας, τοῦ Κράτους.

Θέλομεν νὰ ἴδωμεν εἰς ποίαν βαθμίδα ἀνθρωπισμοῦ, θρησκευτικότητος, πατριωτισμοῦ εὐρισκόμεθα ἐξετάσωμεν τὸν διδάσκαλον.

Ἡ εἰκὼν του εἶναι ἰδικὴ μας εἰκὼν, τὸ εἶναι του εἶναι ἰδικόν μας εἶναι, ὁ ἀνθρωπισμὸς του εἶναι καὶ ἰδικὸς μας, ἡ θρησκευτικότης του εἶναι καὶ ἰδικὴ μας, ὁ πατριωτισμὸς του εἶναι καὶ ἰδικὸς μας πατριωτισμὸς.

Τοιαύτην τινα σημασίαν, ἂν δώσωμεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ διδασκάλου, θέλομεν ἀνεύρει ἀμέσως καὶ εὐχερῶς ὅτι τοιοῦτον διδάσκαλον ἂν θέλωμεν νὰ ἔχωμεν, τοιοῦτοι δηλαδὴ ἂν θέλωμεν νὰ εἴμεθα πρέπει νὰ ἀξιώσωμεν πρῶτον ἀπὸ ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ ἕστερον ἀπὸ τὴν πολιτείαν τοιοῦτον τινα διδάσκαλον.

Πρέπει νὰ ἀξιώσωμεν διδάσκαλον πλήρους τελείας ἐγκυκλοπαιδικῆς μορφώσεως ἀλλὰ καὶ ἐπιστημονικῆς τοιαύτης, ἠθικότητος ἀπολύτου νὰ ἀξιώσωμεν

διδάσκαλον ἀποκαλυπτόμενον εἰς τὸ ὄνομα Θεοῦ εἰς τὸ ὄνομα Πατρὸς, ἔμπλεον παντὸς ζήλου καὶ ἐνθουσιασμοῦ διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑψηλῶν αὐτοῦ καθηκόντων, διδάσκαλον μὲ μεγάλην καρδίαν θεωροῦντα τοὺς μαθητὰς τοὺς ὡς φιλοστοργώτερος πατὴρ τὰ ἴδια αὐτοῦ τέκνα διδάσκαλον διὰ τὸν ὁποῖον δὲν ὑπάρχουσι καλοὶ καὶ κακοὶ μαθηταί, ἀλλὰ μόνον ὁ ἄνθρωπος.

Καὶ ἡ πολιτεία θὰ μᾶς δώσῃ τὸν διδάσκαλον τοῦτον ἀρκεῖ νὰ τὸν ζητήσωμεν, διότι εὐχερὲς εἰς αὐτὴν νὰ πλάσῃ τοιοῦτον διδάσκαλον ὡς ἔχουσα πᾶσαν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς τὴν δύναμιν ἀφοῦ ἡμεῖς ζητοῦντες τοιοῦτον διδάσκαλον ἡμεῖς θὰ ἐκχορηγήσωμεν τὴν δύναμιν ταύτην. Εὐχολον εἶναι νὰ ἐννοήσῃ τις, ὅτι μία τοιαύτη διάπλασις τοῦ Ἑλληνικοῦ διδασκάλου ἀπαιτεῖ δαπάνας, ὡς δαπάνας ἀπαιτεῖ ἐπὶ πλεόν ἢ ἀμοιβῆ διὰ μίαν τόσον κοπιώδη ἐργασίαν τοῦ διδασκάλου ἀλλὰ τὰς δαπάνας ταύτας δέον καὶ οἱ γονεῖς καὶ αἱ κοινότητες καὶ ἡ πολιτεία ἀσμένως νὰ τὰς δεχθῶσιν διότι ἐκ τούτου καὶ μόνον ἐκ τοιοῦτου διδασκάλου πολλὰ ποικίλα καὶ μεγάλα θὰ εἶναι τὰ κέρδη τόσον τὰ πνευματικὰ, ὅσον καὶ τὰ ἠθικὰ καὶ αὐτὰ ταῦτα τὰ ὑλικά καὶ τῶν ἀτόμων καὶ τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ κράτους.

Στ....

